

Onderzoek naar subsidiebeleid

Rekenkamercommissie Gemert-Bakel en Laarbeek

- Voor de gemeenteraad van Gemert-Bakel

dr. Igno Pröpper

Datum: 9 mei 2019

Introductie

- Rol en ambitie Rekenkamercommissie
- Waarom dit onderzoek?
- Inzicht met accent op vooruitkijken

Conclusies

Filosofie en typering huidig subsidiebeleid

- 'Organische' wijze samenwerken, passend bij de sterke sociale cohesie
- De subsidieontvangers waarderen de samenwerking met de gemeente
- Vrijwilligersorganisaties: subsidie = smeermiddel voor de samenleving
- Professionele organisaties: subsidie gericht op het realiseren van maatschappelijke opgaven. Niet altijd is duidelijk of er sprake is van inkoop of van subsidiëring

Formuleren van beleidsdoelen

- Geen heldere doelstellingen voor het subsidiebeleid. Wel clusters van onderwerpen waar subsidie aan moet bijdragen
- Niet inzichtelijk hoe het subsidiebeleid en de subsidies bijdragen aan de beoogde doelen van de gemeente. De doelmatigheid of doeltreffendheid van het subsidiebeleid kan niet beoordeeld worden.

Conclusies

Omzetten van beleidsdoelen in subsidieafspraken

- In de subsidieaanvraag moet duidelijk aangegeven worden op welk thema de aanvraag zich richt. Zo is er een relatie tussen de bijdrage aan subsidiethema's en subsidiëring.
- Het aanvragen van een subsidie wordt als eenvoudig beoordeeld.
- Met professionele organisaties liggen er over het algemeen heldere afspraken en vindt er bijsturing en evaluatie plaats.
- Dit is niet of nauwelijks het geval bij vrijwilligersorganisaties.

Conclusies

Informeren, evalueren en bijsturen

- Vrijwilligersorganisaties: rapporteren achteraf in de vorm van het aanleveren van het eigen jaarverslag van de subsidieontvanger. Initiatief bij de vrijwilligersorganisatie om aan te geven als de subsidies niet meer passend is.
- Professionele organisaties: op reguliere basis overleg waardoor de gemeente weet wat speelt en kan bijsturen. Gemeente zit korter op de geleverde diensten, ook i.v.m. grotere bedragen. De organisaties ervaren de bijsturing als prettig en nuttig.

Politiek verantwoord en controle

- De raad stelt via de subsidiestaat in de begroting de verstrekte subsidies op verenigings- en organisatieniveau vast.
- Geen toelichting van het college in begroting of jaarverslag of en hoe de subsidies de beoogde maatschappelijke effecten en doelen realiseren.

Voortbouwen op huidige werkwijze met samenwerkingsarrangementen en evalueerbare doelen

Zie de
handreiking

Toelichting
op eerste
aanbeveling

Kern nieuwe werkwijze subsidieverlening:

Subsidieverlening in het teken van het realiseren van gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven

Focus op het realiseren van maatschappelijke doelen

*Sturing en prioriteitsstelling
vinden plaats op basis van een helder beeld
van de beoogde maatschappelijke effecten.
Dit geldt ook voor verantwoording en
controleren.*

Cocreatie

*Gemeente en organisaties
werken samen aan het realiseren van
gemeenschappelijke opgaven.*

Realiseren gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven

*Zoeken naar middelen en activiteiten
die in een klap bijdragen
aan het realiseren van
meerdere maatschappelijke doelen.*

*De beoogde meerwaarde van
subsidie is helder.
Afweging vindt plaats op basis van de
bijdrage aan het realiseren van
maatschappelijke effecten. Helder is wie welk
aandeel neemt in het realiseren van een
gemeenschappelijke opgave.*

Slimme inzet van middelen

Transparant proces

Zet in op duidelijk samenspel tussen de gemeente en gesubsidieerde samenwerkingspartners.

Toelichting op aanbeveling 2 en 3

Maak onderscheid tussen:

- Dragende samenwerkingsspelers om maatschappelijke opgaven te realiseren
- Uitwisselbare aanbieders of leveranciers die een prestatiecontract realiseren

Zie de handreiking

Handreiking		Dragende samenwerkingsspelers of uitwisselbare leveranciers?	
		Onderscheidende kenmerken	
		Dragende samenwerkingsspeler	Uitwisselbare aanbieder of leverancier
Soort organisatie		Publiek-private organisatie, dienst, marktpeler en deels publieke organisatie (hybride organisatie)	Een privaat bedrijf, son is marktpeler
Externe prikkel om goed te functioneren		• Marktwerking: klanten en concurrenten. • Gerichte sturing en controle + kritisch klankbord.	Marktwerking: klanten en concurrenten
Gezamenlijke inzet		• Realiseren van kwalitatief goed aanbod passend bij de vraag en tegen een voor beide partners aantoonbare prijs. • Continuïteit in dienstverlening met voldoende innovatie. • Duurzame samenwerking. • Duurzame gezonde exploitatie	Totstandkoming van een transactie: leveren van een passend aanbod om de vraag te bedienen tegen een voor beide partners aantoonbare prijs.
Benodigde afspraken		• Afspraken over de gezamenlijke inzet: wie draagt wat watneem bij? • Gezamenlijk beeld over de verhouding tussen het rendabele en het onrendabele deel uitmondend in een naam of streefwaarde.	De transactie-overeenkomst - product, prijs, service en termijnen.
Wat moet je als aanbieder doen?		• Goed zicht op eigen mogelijkheden en grenzen (beperkingen) en alleen uitvoerbare opdrachten aanpakken. • Transparante bedrijfsvoering en publieke verantwoording. • Goede samenwerkingsspelers. • Sturen op basis van heldere en evalueerbare gemeentelijke doelen en dit verankeren in de subsidiebeschikking.	• Creatieve en inhoudelijk goede aanbesteding. • Innovatief en initiatiefrijke. • Goed ondernemerschap en goede en efficiënte bedrijfsvoering.
Wat moet je als gemeente wel doen?		• Adequate controle en bijsturing aan de hand van eigen toetsingskader die is opgenomen in de subsidiebeschikking. • Waar nodig: meerjarige afspraken maken/ subsidie verstrekken. • Administratieve lasten beperken: digitaal mogelijk verlagen om dienstverlening af te nemen.	• Mededraging faciliteren: mogelijk maken. • ruimte creëren voor nieuwe toetreders. • gelijk speelveld met faire en scherpe onderhandelingsvoorwaarden. • Helder gemeentelijke doelen: formuleren als uitgangspunt voor dienstverlening.
Wat moet je als gemeente niet doen?		• "Stopende competitie tussen aanbieders aanpakken". • Samenwerkingspartners beoordelen/ wettelijk.	• Staatsteun. • Concurrentievervalsing.